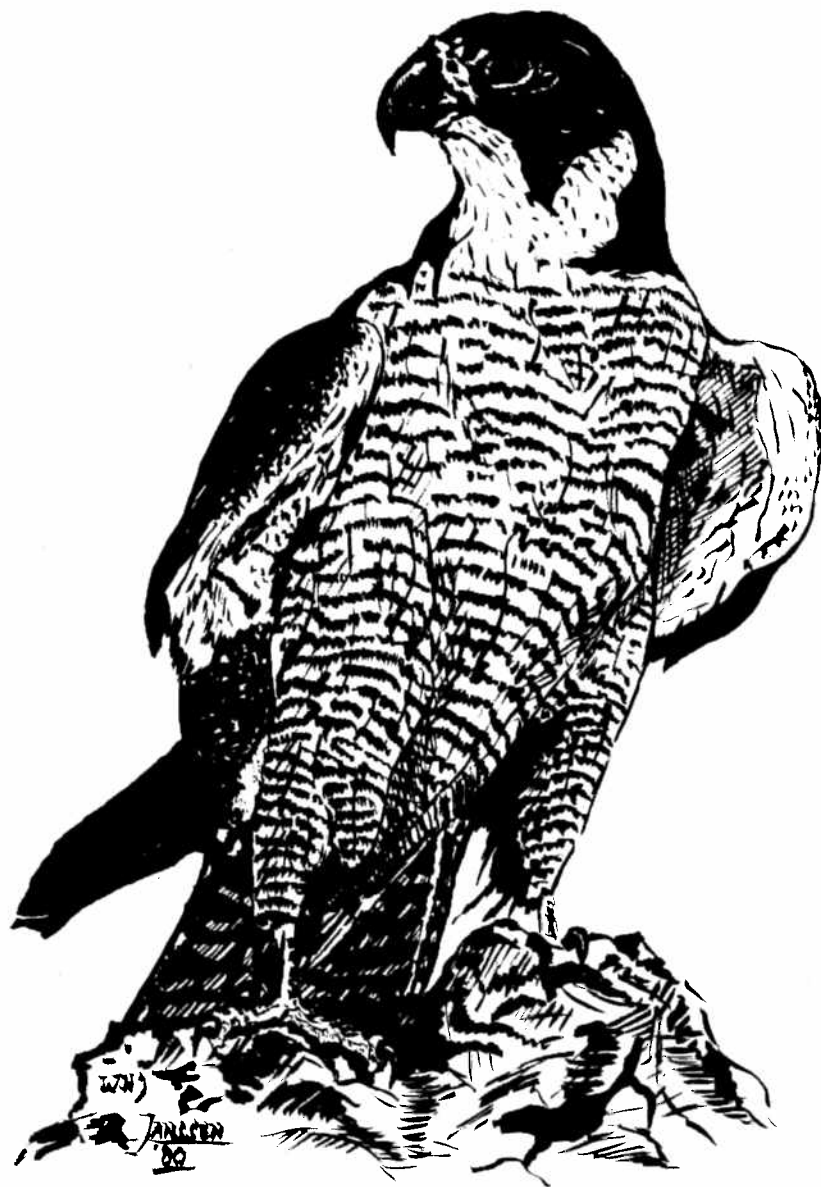

DE SLECHTVALK.

VOGELWACHT UDEN E.O.

NR 3 1987

VOGELWACHT UDEN E.O.

- Voorzitter: P. van der Voort, Dorshout 2
Uden, tel. 04132- 63292
- Secretaris: J.-W. Hermans, Broekmorgen 28
Uden, tel. 04132- 69804
- Penningmeester: J. v. Dommelen, Willemstraat 7
Uden, tel. 04132- 64430
- Bestuursleden: A.v.d. Heuvel, W. Janssen & B. Gevers
- Bank: Rabobank Uden 15.49.30.989
Gironummer bank 1096522

„ DE SLECHTVALK “

Een orgaan van Vogelwacht Uden e.o.

Redactie: M. Hoefnagels, J.W. Hermans, J. Hermans, P. Noy,
W. Bergmans, G. v. Dommelen & P. v.d. Acker

Tekeningen: W. Janssen & G. Verwoert.

Typewerk: S. Gevers

Copy voor het volgende nummer inleveren bij één van de
redactieleden voor 1 maart 1988

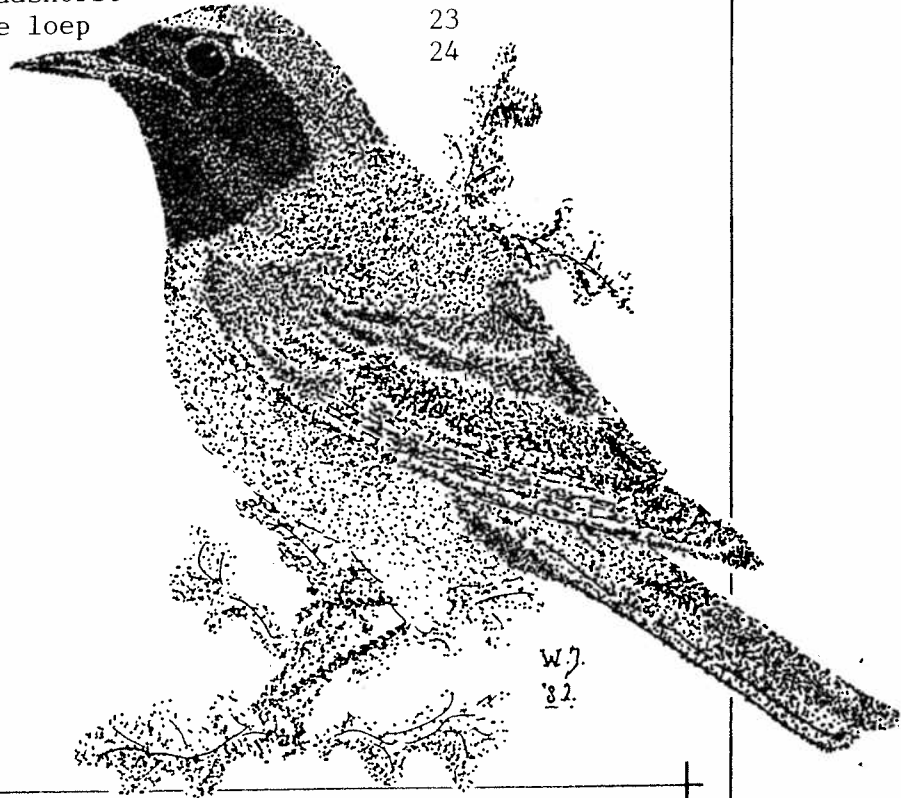
NUMMER 3 1987

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar schriftelijk toestemming voor hebben gegeven.

Inhoud

Allereerst wensen het bestuur en de redactie allen een gelukkig en vogelrijk 1988 toe. Moge 1988 het jaar worden, waarin ons onderkomen gerealiseerd kan worden.

	blz.
Mededelingen redactie	3
bestuur	3
Doorgeefpen	5
Nestkasten	5
Kerkuilen	6
In gesprek met	8
"Snurk"monnikoog	11
Op stap, de Maashorst	21
Vogel onder de loep	23
Vogelen	24

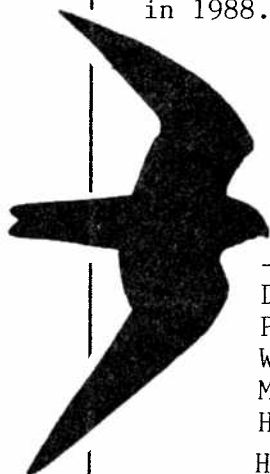

De winkel is voortaan in handen van Stephanie Gevers.
Alle bestellingen kunnen nu voortaan bij Stephanie gedaan worden.
We hanteren de prijslijst van de Vogelbescherming. U steunt hiermee
de Vogelwacht en ook Vogelbescherming. Ook verrekijkers en
telescopen kun je bij Stephanie bestellen.

Mededelingen

redactie

- wat een feest te merken dat zoveel mensen zo leuk kunnen verhalen...
..... Bedankt allemaal!! (wie volgt??)
- heel benieuwd zijn wij hoe onze nieuwe rubriek "de doorgeefpen.. het gaat maken. De eerste bijdrage vindt u in dit blad.....
- wist u al dat we op 3 januari graag de hand wilen drukken op een voorspoedig 1988? Hou de agenda in de gaten, want daarop staat precies tijd en plaats voor deze nieuwjaarswandeling.
- wil er dan iemand een pen meenemen en papier om een bloemrijk verslag van die gebeurtenis te maken?
- misschien wilt u alvast de "dead-line" weten van ons eerste nummer in 1988. Die is 1 maart.

bestuur

- Nieuwe leden

De volgende nieuwe leden zijn te verwelkomen:

Piet en Maria de Jong, Helling 16, Vorstenbosch tel. 04130-62776

Wiel Augenbroe, Tulpstraat 1, Uden tel. 64479

Margreet Konter, Sterappel 28, Uden tel. 67038

Henk van de Acker, Handwijzerstraat 10, Uden tel. 61173

Het aantal leden bedraagt nu 66.

- Verhuizing

De volgende verhuisberichten kregen wij binnen:

Rien de Mol, De Zonnedaaw 3, Venhorst tel. 04925-1768

Wil Schuitemaker, Broekmorgen 28, Uden

Ook de secretaris en Gina van Dommelen zijn verhuisd en wonen nu op Broekmorgen 28, 5401 PK UDEN tel. 69804.

- Ringvergunning

We hebben voor Wim Janssen een vergunning tot het ringen van vogels gevraagd. Helaas is hierop ontkennend gereageerd i.v.m. de geringe capaciteit van het vogeltrekstation. Helaas!!

- Terugmelding

Van Rien de Mol kregen we de volgende terugmelding:

Vogelsoort: sperwer

Ringnummer: Arnhem 3417523

Geslacht: vrouw

Leeftijd: vogel bij ringen nog nestjong
Ringdatum: 07-07-1987
Ringplaats: Bergen (Limburg)
Vinddatum: 23-08-1987
Vindplaats: Venhorst (Noord-Brabant)
Conditie: is voliëre ingevlogen en weer vrijgelaten.
Afstand: 21 km, verstreken tijd 47 dagen.

- 3 vennen Schayk

Van de gemeente Schayk hebben wij het volgende antwoord gehad op ons schrijven dd. 06-09-1987:

GEMEENTE SCHAIJK

Aan

de Vogelwacht Uden e.o.
secretariaat: Beukenlaan 22
5409 AS Odiliapeel

Onderwerp: De drie vennen.

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: HN/MK/5004

Schajk, 23 oktober 1987

Verzonden op: 27 OKT. 1987

Bijl.:

Naar aanleiding van Uw brief van 6 september 1987, ingekomen 9 september 1987 nummer 3082, delen wij U mede dat een onderzoek is ingesteld, met name ook door het Recreatieschap Maasland te Oss. Uit dit onderzoek is gebleken, dat de zogenaamde "hoogzit" aan de rand van dit zogenaamd overgangsgebied niet op bezwaren stuit, tenzij anderszins anders goed gecamoufleerd is. Het is uitsluitend de bedoeling om de vogels te observeren, niet om af te schieten. Dat een strook grond van ± 100 m² is omgeploegd, ontmoet eveneens geen bezwaren omdat hierdoor het fourageergebied voor de vogels groter wordt. De omgeving van dit gebied wordt immers helaas ongeschikter hiervoor in verband met het gebruik van drijfmest. Daarom is een voarakker aangelegd, waarop mais-afval is gedeponereerd. Van de zijde van het Recreatieschap wordt nog de suggestie gedaan om met de jagersvereniging overleg te plegen, zodat mogelijke misverstanden uit de weg worden geruimd.

Een copie van deze brief is ter kennisname gezonden aan Recreatieschap Maasland, Raadhuislaan 4, 5340 AD Oss, zulks als reactie op het uitgebrachte advies.

Wij menen U hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Burgemeester en Wethouders van Schaijk,
de secretaris, de burgemeester,

Het antwoord valt ons zeer tegen. We gaan proberen om het gebied te bestempelen als natuurgebied. Hoe dit allemaal gedaan wordt, leest u in de volgende Slechtvalk.

- SOV-dag

Op 27 februari 1988 houdt het Samenwerkingsverband van Oost-Brabantse Vogelwerkgroepen weer hun jaarlijkse kontaktdag. Verschillende leuke lezingen staan op het programma. Ook wij zullen acte de presence geven met een lezing over de oeverzwaluwenvand. Voor deelname of informatie kan men zich wenden tot Jan-Willem Hermans, tel. 69804.

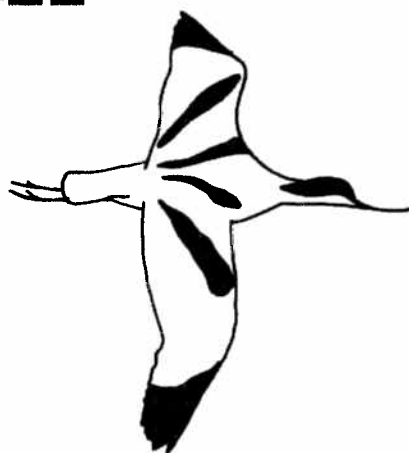
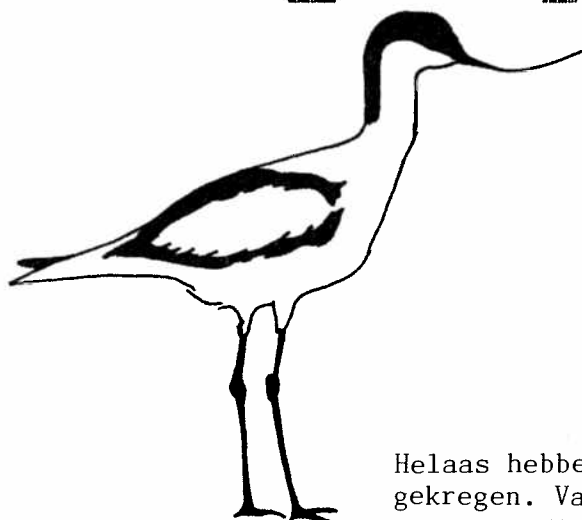
- Torenvalkenkasten

De werkgroep stootvogels is bezig om ca. 25 stuks torenvalkenkasten te hangen. We zijn benieuwd naar het resultaat.

- Contributie

Heeft u de contributie voor 1988 al overgemaakt op rek.nr. 15.49.30.989 t.n.v. Vogelwacht Uden e.o.??

Doorgeefpen

Helaas hebben we geen verhaal van Gerard Caspers gekregen. Vandaar dat de redactie hem doorgeeft aan Frank Mulkens. Frank laat ons niet in de steek!!!

Nestkasten

Verslag van de broedresultaten over 1987.

Afgelopen seizoen zijn de nestkasten net als voorgaande jaren vrij regelmatig gecontroleerd.

Dit geldt niet voor elk groepje, door omstandigheden heeft hierin ook enige verschuiving plaatsgevonden in de groepssamenstelling. De eerste controle vond plaats op 3 mei, de laatste controle was op 27 juli! Het kastenbestand is inmiddels uitgebreid van 153 katen naar 167 kasten wat per groep neerkomt op gemiddeld 55,5 kast, iets wat heel wat loopwerk per jaar vereist!

De resultaten zijn als volgt in de volgende tabel samengevat.

	broedsels	eieren	jongen	verstoord	lege kasten
koolmees	73	569	517	26	
pimpelmees	22	210	171	7	
zwarte mees	12	88	85	-	
kuifmees	1	8	5	-	
bonte vliegenvanger	1	3	3	-	
	129	878	781	33	69

Harrie Claassen.

Kerkuilen

Verslag kerkuilengroep 1987.

Met het erbij plaatsen van een aantal kerkuilekasten zijn we dit jaar gekomen op een aantal van 19 stuks. De kasten hangen in een gebied begrensd door de gemeenten Uden, Veghel en Boekel. We hebben op dit moment de groep verdeeld in 3 kleine groepjes die ieder hun eigen werkgebied hebben en een drietal keren per jaar de kasten gaan controleren op de aanwezigheid van kerkuilen. Hierbij worden elke keer een aantal braakballen verzameld om te kijken wat er zoal door de kerkuilen gegeten wordt. Een goed beeld hebben we daar nog niet van, maar uit het bijgaande braakbalformulier kunnen jullie zien dat het hoofdvoedsel wordt gevormd door veldmuizen en spitsmuizen.

Braakbalonderzoek-kerkuil 1987		braakbal	veldmuis A	spitsmuis B	woelmuis C	dwergmuis D	vogel E	rest F
No 1		1.	///					
T. Verhoeven		2.	I	///				
R. de Mel		3.	///	I				
		4.	I	I				
		5.		///				
		6.	II	I				
		7.	I	I				
		8.	I	I				
		9.	I	II				
		10.	I	II				
		GEMIDDELE	A	B	C	D	E	F
		BRAAKBAL	1,5	1,6				

controle

kast nr.	datum
225	2-6-87
naam	Boekel
adres	
woonpl.	BOEKEL
tel.	

Vogelwacht Uden e.o. formulier

In twee kasten zijn dit jaar weer kerkuilenbroedsels geweest. Dit lijkt misschien weinig op een aantal van 19 stuks, maar hierbij moeten we opmerken dat het merendeel van de kasten pas de afgelopen twee jaren zijn gehangen. We hopen dan ook dat de komende jaren het aantal broedsels groter zal worden. Het paartje kerkuilen in Boekel heeft dit jaar 4 jongen groot gebracht.

-Drie jongen van dit broedsel zijn geringd door ringer Henk van Westerlo.

Eén jong kon niet geringd worden omdat dit jong te ver de inlooppijp inging om hem/haar te pakken te krijgen.

-Het tweede broedsel in Odiliapeel bracht eveneens 4 jongen groot.

Deze zijn wel alle 4 door Henk geringd.

In Noord-Brabant hebben dit jaar naar schatting 20-25 paren gebroed en in heel Nederland ± 240.

Hierbij spande Friesland de kroon met maar liefst 53 broedparen.

Dit komt doordat de landelijke coördinator van de kerkuilen Johan de Jong, een Fries is, die samen met de Friese vogelwachten alles in het werk stelt om kerkuilenbroedsels te krijgen.

Zo wordt in Friesland rondom boerderijen aan biotoopverbetering gedaan door middel van het creëren van ruigte-hoekjes. (ideaal voor muizen dus ook voor de kerkuil)

Al met al geen gek resultaat en nu maar hopen dat in 1988 er ook eens een kerkuilenpaar in Uden gaat broeden.

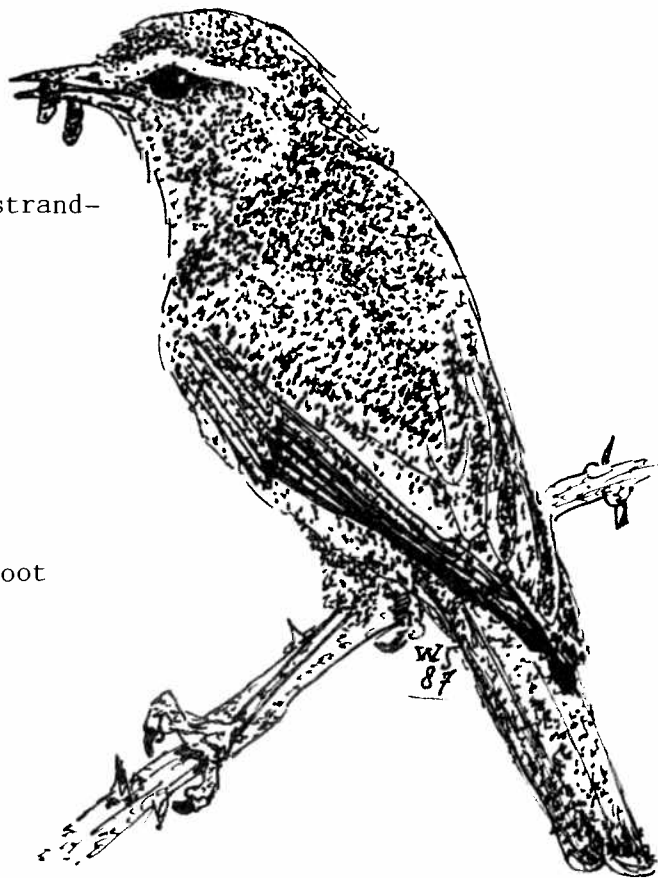
John Hermans.

Vogels die leven
aan de schuimranden van 't strand-
zou niet de diepte
van de oceaan voor hen
geheel onbegrijpelijk zijn?

ono no komack

Een blauwe reiger;
't water kriebelt aan zijn poot
in 't avondbriesje

buson

In gesprek met ...

Martin en Jet

de Wit

Dit maal op bezoek bij familie de Wit. Beiden zijn ze ongeveer 1½ jaar geleden lid van de vogelwacht geworden. Niet allebei tegelijk hoor. Martin heeft eerst de vogelcursus, welke in de winter van '85/'86 werd gehouden, gevolgd. De interesse voor de natuur werd daardoor alleen maar versterkt. In mei 1986 heeft hij zich als lid van de vereniging aangemeld. Jet volgde kort daarop, waaruit blijkt dat de activiteiten van de vogelwacht voor het hele gezin interessant zijn.

Jet en Martin, twee rustige gezellige mensen, je ziet ze vaak samen bij excursies, vergaderingen en niet te vergeten de herfstexcursie. Dit jaar waren ze er voor de tweede keer bij. Ze hebben er geen moment spijt van gehad. Het is eigenlijk niet met woorden te omschrijven. Dat moet je meegemaakt hebben. De sfeer en ontspanning spreekt hun zeer aan. Indrukwekkende waarnemingen op Schiermonnikoog waren o.a. de ruigpootbuiserd, tapuit en strandleeuwerik. Ook wulpen vinden ze erg mooi. Volgens Jet zitten er rond het eigen huis evenzo goed interessante vogels. Pimpel- en koolmezen, merels, mussen, Turkse tortels, meeuwen en spreeuwen. In de winter zie je hier ook kepen en vinken. In de tuin hangen twee nestkastjes waarin ieder jaar wel mezen zitten te broeden. Het is altijd een prachtig gezicht om vanuit de huiskamer het af- en aanvliegen van de oudervogels te kunnen bekijken.

Martin en Jet zijn echte "Ujesen". Jet is in Uden geboren en Martin in Volkel. Volgend jaar hopen zij hun Zilveren Bruiloft tekunnen vieren. Ze hebben al die tijd in Uden gewoond. De laatste twaalf jaar in de Saxofoonstraat, daarvoor in de Crocusstraat te Uden.

Hun zoon Maarten (23 jaar) zwaait eind dit jaar af. Hij is chauffeur van een radarwagen in Oirschot. Op dit moment is hij druk zoekende naar een voor hem geschikte job. Iets in de electronicawereld. Geluidstechnicus bijvoorbeeld.

Dochter Daniëlle (20 jaar) zit momenteel in het stagejaar van de M.T.S. te Bostel, alwaar ze het vak "illustrator tekenen" onder de knie probeert te krijgen. Misschien iets voor het clubblad van de vereniging? Voor Martin betekent het werk bij de vogelwacht een welkome afwisseling op zijn dagelijkse activiteiten bij de firma Heijmans te Rosmalen.

Hier is hij al zo'n 32 jaar machinebankwerker, waarvan de eerste 14 jaar voor de fa. Oosthoek te Uden. De laatste jaren bedient Martin de coördinatieboormachine. Dit is een grote machine voor het doorboren van zware profielen. Dat hij geen twee linkse handen heeft, getuigt van de talloze voorwerpen in de huiskamer, die door hem zijn gemaakt. Dit varieert van eenvoudige brievenopeners tot zeer mooi uitziend ijzersmeedwerk. Op dit moment is hij met een groot smeedijzeren naamplaat bezig (voor een kennis). Aan de hand van een vooraf gemaakt ontwerp worden de letters uitgebrand, waarna alles geschuurd en gepolijst wordt. Tot slot verhoogt een laklaag de duurzaamheid en de esthetische waarde van het "kunstwerk".

Ook fraai geknoopte kleedjes e.d. sieren de wanden van de huiskamer. Je raakt er dus niet uitgekeken. Hier is Jet verantwoordelijk voor. Ze heeft in ieder geval al heel wat van deze knoopwerkjes tot een goed einde gebracht. Ieder dinsdagmorgen van 9 tot 12 uur worden de nodige ervaringen uitgewisseld bij het plaatselijk handwerkclubje. Verder is Jet actief in de Werkgroep Ouderen. Iedere maandag- en donderdagmiddag is er in het Trefcentrum-Bitswijk gelegenheid om te dansen en te kienen voor zo'n 70 tot 80 ouderen uit Uden en omgeving. Dit vergt natuurlijk de nodige organisatie en hulp, waarvoor Jet zich tesamen met 6 andere vrijwilligsters graag en met veel plezier in wil zetten. Ieder jaar wordt een uitstapje georganiseerd. Ditmaal gaat de

reis naar "Nia Domo" in Boekel. Hier zal hun een heerlijke maaltijd voorgeschoteld worden. Daarna kan, door de liefhebber gebruik worden gemaakt van de bowlingbaan. Dit alles vindt op 15 november '87 plaats. Naast deze hulp voor ouderen, wat overigens zeer gewaardeerd wordt, is Jet ook actief voor het Astmafonds. Jaarlijks wordt gekollekteerd ten behoeve van voornoemd fonds.

Buiten de genoemde hobby's van Jet en Martin blijft er voldoende tijd over om zich in bepaalde activiteiten van de vogelwacht te verdiepen. Zo werden er begin 1987 zogenaamde "luistergroepjes" opgericht, welke tot doel hadden door het gezamenlijk luisteren naar geluidsopnamen van diverse vogelsoorten de kennis te vergroten. Deze groepjes bestonden uit zo'n 5 tot 7 personen. Dit werd dan bij toerbeurt bij de verschillende mensen thuis georganiseerd, wat altijd reuze gezellig was.

Momenteel is Martin actief in de taakgroep weidevogels. Het buitengebied van Uden is door de taakgroep in een aantal kleine gebiedjes opgesplitst. Samen met Jo Donkers heeft Martin de verantwoordelijkheid voor het gebied "Hoogstraat". Middels voorlichting aan de in, dat gebied wonende agrariërs en een gerichte inventarisatie wordt een bepaalde mate van bescherming van de daar aanwezige weidevogels bewerkstelligd.

Jet en Martin hopen, tot slot dat ze nog lang mee kunnen doen met een aantal activiteiten van de vogelwacht, waardoor per slot van rekening het nuttige met het aangename wordt verenigd.

Peter Noy.

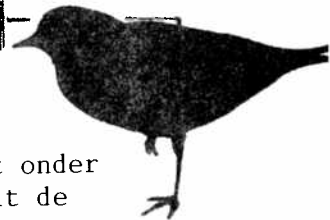
Schiermonnikoog, de verblijfplaats dit jaar van een weer zeer geslaagde herfstexcursie.

Deze vond plaats van 17 oktober 1987 t/m 21 oktober 1987.

De volgende personen hebben enkele leuke dagen gehad op dit eiland: Pieter en Bep van der Voort, Martin en Jet de Wit, Jo Donkers, Rene Aderholt, Jan Verhoeven, Wim Kessels, John en Jan-Willem Hermans, Huub Willems, Piet en Maria de Jong, Peter Noy, Rien de Mol, Margreet Hoefnagels, Wim Janssen, Bart en Stephanie Gevers, Margreet Konter en Jan van Bergen.

De belevenissen van dit 21-tal zijn te lezen in de volgende verslagen.

'Snurk' monnikoog

Zaterdag, 17 oktober 1987.

Op zaterdagmorgen 17 oktober was het dan weer zover! Op de markt onder de lindeboom verzamelde zich aarzelend de 21 nog wat onwennig uit de ogen kijkende vogelaars voor de jaarlijkse waddentocht. Dit jaar was de keus op Schiermonnikoog gevallen.

Helaas waren er ook al pechvogels te melden zoals Joep Esser en Willie Bergmans. De laatste had vrijdag blijkbaar zo'n haast om zijn koffers te gaan pakken, dat hij de kortste weg nam en tussen 2 steigerplanken door naar beneden sprong. Dit had 2 gebroken onderarmen tot gevolg. (sterkte Willemien met je twee babies!!)

Na het gebruikelijke geharrewar met de bagage en een eerste kennismaking met een enkel nieuw gezicht was het na het gebruikelijke "Udens kwartiertje" dan zover en werd koers gezet richting Lauwersoog. Het weer beloofde goed te worden, nl. zonnig en $\pm 15^{\circ}\text{C}$.

Na een voorspoedige rit via Arnhem (tanken) en een koffiестop in Joure kwamen we om ± 12.30 uur in Lauwersoog aan. Pieter en Bep gingen de boot bespreken terwijl enkele fanatiekelingen nog een korte wandeling in het Lauwersmeergebied gingen maken. Dit gebied is nog in aanleg en erg kaal. Er zijn weinig waarnemingen gedaan. Om 14.00 uur vertrek met de veerboot "Brakzand" naar Schiermonnikoog. Tijdens de overtocht werd al een zwarte stern, smient en eidereend waargenomen, naast een heuse zeehond die op een boomstam leek!??

Bij aankomst stonden de fietsen al klaar (deze keer zowaar van prima kwaliteit) en kon de bagage met een vrachtauto meegegeven worden. Al fietsend over de dijk was de sfeer en stemming er al gauw een van herkenning.

Bij aankomst in de jeugdherberg en na de nodige rondzwervingen kwamen we uiteindelijk toch terecht op de juiste slaapzaal. Er waren alleen niet genoeg bedden in deze voormalige kippenverblijfplaats zodat direkt begonnen werd met een grondige verbouwing en reorganisatie.

Na het uitpakken, bedden testen en verdelen en een heerlijk bakje koffie nog gauw een uurtje naar het wad.

Er werd direkt al flink wat gezien zoals slobbeenden, tureluur, berg-eend, zilverplevieren en goudplevieren, zwarte ruiters, tapuit en een rietgors. Het koelde tegen de avond snel af zodat men vlug naar de eetzaal spoedde waar de tafel door enkele attente leden al gedekt was.

Na een uitstekende en gezellige maaltijd (de porties konden groter) met uiensoep, een bonenschotel, "zanderige" sla en een klein toetje was er o.a. gratis goochelles van Wim wat de nodige hilariteit veroorzaakte. Bep en Huub e.a. snappen er nog steeds niks van!!

's Avonds werd het enige dorp op het eiland verkend. Na het drinken van enkele glaasjes in de "onwillige" discotheek gingen de meesten slapen, nadat enkele vroege vogels alweer de nodige afspraken hadden gemaakt voor de volgende ochtend. Al met al een geslaagde eerste dag.

Jan van Bergen.

Zondag, 18 oktober 1987.

Onze tweede dag op het eiland van de Schiermonniken.

Om ongeveer kwart over zes, tijdsein (reiswekkertje van Jan van Bergen liep toen af), voor de allervroegste vogelaars; als die goed en wel de deur uit zijn komt de rest van het gezelschap druppelsgewijs het slaapholletje uit. Na gewassen/gedoucht en aangekleed te zijn (onder-tussen zijn die vroege vogelvrienden ook weer terug) wordt de lange voettocht (\pm 15 meter) naar de eetzaal ondernomen.

Na een "stevig" ontbijt (ene Jan die zich een plaatsje veroverd had aan het hoofd van de héééééle lange, 21 zitplaatsen tellende eettafel had maar nauwelijks genoeg aan anderhalf bruin brood met het naar gelang benodigde beleg) ; dus nogmaals, na dat stevig ontbijt werden de stalen rossen van stal gehaald, en nadat iedereen zich via de stijbeugels in het zadel had gehesen ging het in gezwind (matig) tempo richting Kobbeduinen, onderweg genietend van de prachtige aanblik van verscheidende fazantehanen (en hennetjes, alhoewel deze laatste niet zo kleurrijk zijn als de hanen, maar ja zo is dat nu eenmaal geregeld in de natuur. Precies zoals bij de mensen? Ja toch?)

Middenin de duinen hield plots het fietspad op, dus noodgedwongen werden alle fietsen op een hoop gegooid en werd per benewagen de tocht voortgezet richting strand.

Ter hoogte van paal 10 kwamen we aan de Noordzee, waar we al lopende in westelijke richting, de kustlijn afspeurde, en uiteraard ook de zee en het luchtruim daarboven.

Na tig aantallen watervogels en steltlopers in de kijker gehad te hebben kwamen we na \pm 3,5 kilometer goed warm gelopen aan bij paal 7 alwaar een kop koffie een zeer welkome onderbreking was in het Strandhotel "de Griik". Hier werden ook door de meeste van ons de lunchpakketten (voor zover nog niet op) genuttigd.

Weer enigszins uitgerust werd de tocht dwars door het duingebied voortgezet richting fietsen. Onderweg natuurlijk de benodigde bezienswaardigheden, zoals op een gegeven moment een paling met hernia? (nog nooit eerder gezien) en vraag me niet om uitleg (want ik ben noch dokter, noch veearts of visboer) maar Piet onze jongste telg, ik bedoel onze nieuwste aanwinst (samen met zijn Marietje) bij de vogelwacht weet hiet alles vanaf want hij vond die paling er niet echt gezond uit zien, en hij kan het weten, want Piet ontpopte zich steeds meer als een veelzijdig iemand: onder andere als hondetemmer ('s morgens al vóór dag en dauw) daarna weer als strandjutter, maar ook als een groot natuurvorser (natuurwetenschapper)

Een flink eind verderop zagen we een drietal kiekendieven (vrouw-tje blauwe) die zich langdurig lieten bewonderen in hun vlucht. Uiteindelijk na zo'n 3 à 4 kilometer te hebben gelopen was daar weer zo'n mooi en ontroerend moment, namelijk het gelukkig weerzien met onze fietsen. Alvorens onze fietsen te bestijgen, even een kleine rustpauze, zomaar heerlijk uitgestrekt, zittend of liggend in het duin, waarvan onze fotojournalisten dankbaar gebruik maakten om een leuk plaatje te schieten. Daarna met 21 mensen in even zovele zadels, en hoppa, richting jeugdherberg. In dit laatste gedeelte nog enkele heel bijzondere waarnemingen. Iedereen had zich ten volle geconcentreerd op een vijftal brandganzen, wat op zich al een prachtbeeld opleverde toen plotseling iemand van ons (ik dacht dat het John was) op de bovenste omloop van een soortement observatietoren een roofvogel ontwaarde,

wat na lang discussiëren, observeren, wéér discussiëren en na alle voorhanden zijnde vogelhandboeken, veldgidsen etc. geraadpleegd te hebben tot de eenstemmige conclusie werd besloten dat het hier toch echt een slechtvalk betrof. Het was een jong exemplaar (bouwjaar 1987 of daaromtrent), vandaar de moeilijkheidsgraad tot een juiste conclusie te komen, maar niettemin zonder meer een prachtvogel. En wie er op dat moment niet bij waren (o.a. de thuisblijvers) bekijken nog maar eens goed de omslag van ons clubblad.

Na dit vrij langdurig, maar niet te willen missen oponthoud, weer iedereen in het zadel, en na ± 50 meter er al weer af, dit maal voor een prachtig klein vogeltje, dat zich van dichtbij goed liet bekijken, nl. de sneeuwgorst, waar al gauw een tweede exemplaar bij kwam. In één woord schitterend.

Daarna in rustig tempo naar de jeugdherberg waar we in verschillende groepjes aankwamen, zo gaat dat meestal. Het ene groepje wil nog wat verderop aan de dijk gaan kijken, terwijl anderen de soep denken te ruiken en zich huiswaarts spoeden. Toen ik zelf bij huis aankwam kreeg ik van mijn Jetje te horen dat ze een leuke band had opgelopen. Zij had in de haast om thuis te komen een klein stukje schelp (schelpen worden hier veel gebruikt als verharding van fietspaden) dat zich rechttop in het fietspad had gezet finaal over het hoofd gezien met als resultaat een leuke voorband.

Voor ondergetekende zat er vrijwel niets anders op dan de reparatiespullen tevoorschijn te toveren en plakken maar al die gaten (2 kleine gaatjes) Ondertussen zaten de meesten van ons al opgefrist en wel in de eetzaal om de eerste filmimpressies van onze cineast Wim Janssen te bekijken. Na het avondeten werden de resterende uurtjes betrekkelijk rustig doorgebracht, zoals o.a. een groepje dames dat zich al fanatiek bezighield met Rummikub, terwijl onze voorzitter in zijn eentje zat weggedoken in zijn studie Italiaans, en weer anderen waren de indrukken van deze dag aan het verwerken aan de hand van diverse vogelboeken, plantengidsen, aantekeningen welke onderweg waren gemaakt, en de plattegrond van Schiermonnikoog.

Op een niet al te laat tijdstip zocht iedereen zijn kooi op, om nog even in alle rust na te genieten van deze mooie zondag met prachtig zonnig herfstweer en heel veel natuurschoon, zowel in de lucht als op de grond en in het water. Wij tweetjes denken, en eigenlijk weten we dat wel heel zeker dat iedereen van het gezelschap het met ons eens zal zijn als wij zeggen dat we ontzettend veel gehoord, gezien maar vooral genoten hebben, op dit wondermooie eiland.

Dit was een stukje uit eigen werk:
Uit de bundel:
"Vogelvrienden van de Wadden"

Matin de Wit

Hou doe en tot volgend
jaar!!!!

Maandag 19 oktober 1987.

Gedwongen door de redactie komt hier mijn verhaal.

Deze morgen zijn er een groepje van 5 personen vroeg uit de veren om naar het Noordzeestrand te gaan. Met de kijkers over de zee turend, op zoek naar Jan van Genten. En ja hoor ze hebben ondanks de harde wind geen spijt van hun uitstapje. De Jan van Genten volgen een vissersboot die steeds dichterbij de kust komt. De jonge Jan van Genten komen meestal niet zo dicht onder de kust maar nu zijn ze van betrekkelijk korte afstand te bewonderen. Ook hadden ze het genoeg nog even kennis te maken met een grote jager die bezig was een meeuw het leven zuur te maken door deze het voedsel te laten opbraken zodat de grote jager dat dan kon verslinden.

Ook werd nog een U.F.O. gezien welke door onze beste vogelkenners niet op naam kon worden gebracht.

Echter voordat de vogelaars met de fiets richting Noordzee vertrokken stond er plotseling een grote bouvier voor hen. Gelukkig was Piet de Jong bij onze vrienden en wist op een zeer slinkse wijze de hond zo verschrikkelijk de stuipen op het lijf te jagen dat de hond met de staart tussen de poten een veiliger heenkomen zocht.

Tegen de tijd dat de vroege vogelaars terugkwamen was ondertussen de rest van het gezelschap ontwaakt (en na een wervelende slipjesshow) op weg naar de eetzaal. De tafel was reeds gedekt door enkele personen en de koffie en thee stond klaar.

Tijdens het ontbijt werd het verhaal van de Jan van Genten nog uitvoerig besproken, terwijl ook uitgelegd werd hoe Piet die hond verjoeg.

Daarna werden de plannen voor het verdere verloop van die dag gemaakt. Even later vertrok het hele gezelschap te voet richting het bos.

We zagen nog een uit de kluiten gewassen parasolzwam welke Wim Janssen meteen met de videocamera te lijf ging.

Daarna kwamen we langs de berkenplas en trokken verder het bosgebied in waar nog een heleboel paddestoelen werden gezien. Ook zagen we hier voor de eerste keer het goudhaantje.

Langzamerhand ging het bos over in het duingebied en daar zagen we weer het normale spul (graspiepers, veldleeuwerikken, koperwieken enz.)

Kortom het werd tijd voor zeldzame waarnemingen, dus werd bij Pieter van der Voort een velduil besteld, hij liep immers steeds met een koffertje rond. Maar hoe wij ook zankten voorlopig geen velduil.

Wandelend vanuit de duinen over het strand naar de Noordzee zagen we plotseling een lijsterachtige en ja hoor een beflijster. Verder zagen we op het strand drieteenstrandlopers, bontbekplevieren en een heleboel overtrekkende vogels. Boven de zee zagen we veel eidereenden. Besloten werd om richting strandhotel te wandelen voor een kop koffie of iets dergelijks. Voordat we daar aankwamen moesten we nog een stukje door de duinen waar we al vlug een torenvalk zagen vliegen. Kijkend naar de torenvalk vloog er plotseling nog een vogel bij. Het was een velduil waar we al zo lang op gehoopt hadden. Helaas waren Pieter van der Voort en Jan Verhoeven een stuk achterop geraakt en hebben de velduil niet gezien. Volgens mij hadden ze daar behoorlijk de pé in. Bij het strandhotel aangekomen werden wij er attent op gemaakt dat er een heleboel zeehonden te zien waren. En ja hoor turend door de telescopen zagen we ze liggen, op een zandbank ± 35 hoorde ik zeggen.

Na de koffie gingen we met een groepje van 4 man door de duinen wandelen. En daar zagen we nog heel mooi op kleur een familie roodborsttapuiten. Deze hebben we heel goed kunnen observeren met de telescoop omdat ze steeds goed zichtbaar boven in de struiken gingen zitten. Pieter van der Voort zat intussen met de sleutel van de jeugdherberg

in zijn maag en daarom besloten we even terug te gaan naar het strandhotel om de sleutel aan anderen af te geven. We gingen verder, er sloten zich nog 2 man aan zodat we nu met zijn zessen waren. Slenterend door de duinen met speurende ogen en gespitste oren op zoek naar al het moois dat de duinen te bieden hebben. We zagen o.a. prachtige stuifzwammen en huis- en boerenzwaluwen, waarschijnlijk jonge vogels die allang weg hadden moeten zijn en nu waarschijnlijk in moeilijkheden zouden komen omdat ze niet voldoende voedsel meer kunnen bemachtigen.

Zittend op een duin zagen we een groepje vogelaars naar ons zwaaien, ook Piet begon met zijn zakdoek te zwaaien daar hij zijn vrouw in het groepje ontdekte. We waren op het groepje vlug uitgekeken omdat het vrouwtje blauwe kiekendief zich aandiende. Tegen deze pracht kan geen vogelaar(ster) tegenop. Teruglopend over het Westerstrand, wat net een woestijn leek met zijn stuifduinen kwamen we bij de Westerplas. De telescopen richtend op het water zagen we slobeenden, kuifeenden, dodaars, pijlstaart, rotganzen, meerkoeten en overvliegende watersnippen. Na een kwartier voegden de rest van de groep zich bij ons en gingen richting jeugdherberg. Onderweg zagen we nog een hele mooie vogel, mannetje blauwe kiekendief. Het dorp naderend zagen we wulpen, Kievitten, vinken en kepen fourageren. Bij de jeugdherberg aangekomen probeerden we onszelf wwer toonbaar te maken, maar helaas.

Na een overheerlijke maaltijd, de altijd weer terugkerende afwas en een uurtje gezellig buurten werd besloten om met een hele groep naar het dorp te gaan. In een gezellig café hebben we nog het een en ander genuttigd waarna de tongen pas goed los kwamen. Al met al: voor mij een onvergetelijke dag mede door het skôn weer, de prachtige waarnemingen en de wetenschap dat ik vergezeld was van een stel echte natuurvrienden.

Ik zie niet graag dat iemand gedeelte van dit blad weglaat voordat ik daar schriftelijke toestemming voor heb gegeven.

Rien de Mol.

Dinsdag 20 oktober

Om ongeveer kwart voor zeven 's ochtends werd ik wakker na een heerlijke nachtrust. Recht voor me uit zag ik door het raampje van onze slaapzaal dat de zon alweer scheen. Het beloofde een mooie dag te worden. Sommigen van onsgezelschap (de echte vogelaars) waren al vroeg op pad gegaan.

Vlug me gedoucht en aangekleed, toen naar de eetzaal om samen met Jet voor het ontbijt te zorgen. Daar aangekomen was de tafel al gedekt door Maria en Stephanie. (Maria was al vroeg op en had alvorens de tafel te dekken de prullebakken afgestroopt voor de nodige krantebladen, want het nieuws moest ze toch bijhouden).

Om ± half negen zat iedereen aan tafel. Jan-Willem werd nog even de keuken ingestuurd om voor ons een lekker vers gekookt eitje te halen, maar helaas de kippen hadden niets gelegd!!

Na het ontbijt lunchpakketten maken, tafel afruimen en in de keuken helpen met de afwas.

Omstreeks half tien was iedereen startklaar om weer een mooie tocht te gaan maken. Enige stoere mannen uit ons midden kozen voor het koude gedeelte en trokken de wadden op. De rest van het gezelschap ging o.l.v. Jan-Willem een wandeling maken door de prachtige natuur. Op een grote bunker (deze was omgebouwd tot uitkijkplaats) kregen we een mooi uitzicht over Schiermonnikoog. Tot onze verrassing zagen wij vanaf deze plek de ruigpootbuizerd, een prachtig gezicht. Vol goede moed trokken we verder. Bij een groot moerassig rietveld aangekomen hoorden we het getjilp van enige baardmannetjes. Doodstil bleven we wachten en ja hoor onze moeite werd beloond, plots vlogen ze uit het riet, 3 stuks. Jammer genoeg ging het te snel. Een schitterende wandeling, waarin we veel leerden over flora en fauna. (bedankt Margreet H. voor je fijne uitleg over heel veel planten en paddestoelen, zoals de aardster die daar groeide in alle pracht en praal.)

Weer verder getrokken stonden we plotseling voor een grote natte vlakte wat eens een fietspad had moeten zijn. Via een omweg en zwoegend door het kreupelhout onder aanvoering van Piet de Jong kwamen we toch droog aan de overkant, maar helaas ons Maria was gewond geraakt, een flinke splinter in haar vinger welke ter plaatse door een operatie-team verwijderd werd.

Daarna zetten we onze tocht voort op zoek naar een rustplaats om ons lunchpakket te verorberen en een lekkere kop koffie te drinken. Na een rustpauze van $\pm 1\frac{1}{2}$ uur startten we weer voor de terugtocht, langs vuurtoren en door de duinen. Tijdens deze wandeling zagen we nog de grauwe vliegenvanger, waarop menige verrekijker gericht werd. Tijdens de wandeling kreeg ik het gevoel te zijn in een paradijs. Genietend van Gods natuur, de vogels in de lucht, de bloemen en planten het prachtige herfstweer, helemaal niets hoeven doen wat persé moet en de gezelligheid onder elkaar. Heerlijk was dat.

Om \pm drie uur zagen we een mooi restaurantje genaamd "Boszicht" en konden de verleiding niet weerstaan een lekker glas Schiermonnikogers café (koffie + likeur + slagroom, zalig!!!) te gebruiken. Na deze rustpauze trokken we weer door richting Jeugdherberg, waar de warme maaltijd gereed stond. Na de maaltijd trok een grote groep naar een dia-lezing in het dorp (wat erg interessant geweest is, sommigen hadden wel moeite de ogen open te houden!!)

Om tien uur was het verzamelen in ons stamcafé....., om de laatste avond nog gezellig met elkaar door te brengen. Ook het biljart werd niet vergeten. Moe maar voldaan keerden we huiswaarts en doken algauw in onze slaapzak voor een welverdiende rust.

Bep van der Voort.

In de nacht van dinsdag op woensdag..... hebben onze verstellers blijkbaar zo krom gelegen van het lachen, dat hun pen ervan opdroogde. Toch willen we jullie dit niet onthouden.

Vier dagen hadden we ons al netjes gedragen, geen streken uitgehaald. (de strip-tease - ons aangeboden door twee heren wadlopers - gaf wel enige verlichting, maar toch.....)

Het broeide. De laatste avond toen de eerste groep al bijna sliep en de tweede groep wat lawaaierig binnenkwam. Meteen bij de deur, je kon er niet aan voorbij, het bed van onze langslaper. Pas getrouwd en nog niet in staat zijn eigen bed op te maken! Eén voddenhoop leek het. Aktie!!!

Met Huub op wacht voor het stalraam werd snel het nodige gefikst met naald en draad. Daarna de wanorde weer vergroot en giehelend in bed wachten op de thuiskomst van de doorzakkers. Maar dat valt niet mee na een dag buiten en flink wat drank achter de kiezen. Het duurde zelfs zo lang dat Huub vanaf zijn wachtpost kreunde: "ik denk dat ik er die verdomde draden maar uithaal en ga slapen!" Hij deed het niet. En net toen de eerste puf- en snurkgeluidjes zich aandienend kwam met veel gestommel de late ploeg binnen. Grote lamp aan, iedereen compleet wakker. Piet de Jong kwam zelfs naar zijn voeteneind om maar niks te missen. Wat duurde het lang!! Onze langslaper wilde maar niet naar bed! Huub kreeg er een verrekte nek van. Uiteindelijk begon hij aan de voorbereidingen. Stond eerst nog met Piet's onderbroek in handen zei hij. En toen wilde zijn voet niet door de pyamabroek.....doodse stilte in de zaal....."wa's dat nou....." bromde hij en stak zijn tweede been in een al even zeer gesloten pijp. Springend als een zakloper op Koninginnedag probeerde hij erdoor te komen. Helaas voor hem was er degelijk werk geleverd. Hilariteit alom tot een stem vanaf de andere slaapzaal ons meedeelde dat er kinderen sliepen.(die sliepen inderdaad, je hoorde ze niet) Eind goed, al goed: met blote benen heeft onze langslaper zijn laatste nacht doorgebracht. Daardoor was hij 's morgens niet als laatste aan het ontbijt.

Margreet Hoefnagels.

Woensdag 21 oktober

De laatste dag van onze herfstexcursie (vakantie) is wat rumoerig en lacherig ingezet na de nachtelijke thuiskomst van de laatste groep.

Iedereen is die dag wat later dan gewoonlijk bezig met douchen, aankleden en koffers pakken.

Alleen de echte doordouwers Jan Verhoeven en Piet de Jong hebben de morgentocht gemaakt en melden bij thuiskomst dat het begint te regenen. Jammer!

Na het ontbijt en afwas gaan we gezamenlijk de fietsen inleveren. Iedereen is nu vrij de nog resterende tijd in te vullen.

Na het bekijken en soms kopen van de nodige souvenirs brengen we de tijd door in een ruim café met koffie, een drankje, het bekende Rummikubspelletje, biljart of krantje. Een enkeling waagt nog een wandeling naar de dijk of het wad, maar het weer is er eigenlijk niet naar.

Ondertussen waakt Pieter van der Voort bij onze bagage die per vrachtauto naar de boot wordt gebracht. Hij vertelt later dat we mooi op tijd de Jeugdherberg Rijsbergen verlaten hebben, want de eetzaal zit propvol met mensen en lekt op diverse plaatsen.

Om 13.45 uur vertrekken we te voet naar de steigerplaats. Dat gaat best want het is intussen ongeveer droog geworden. We genieten voor het laatst van de ons omringende Kievitten, strandleeuwerikken, Noordse vinken en mantelmeeuwen. De grootste groep excursiedeelnemers is ruim op tijd voor de boot in het wachtlokaal "Brakzand" aanwezig. Peter Noy's bagage hebben we uit het café meegenomen, maar Peter zelf schijnt opgelost te zijn. Waar blijft die jongen nou? Jet de Wit is daarover zéér bezorgd en tuurt en tuurt door haar kijker totdat.....
..... 7 minuten voor vertrek wordt gemeld dat iedereen aanwezig is. Tevreden stappen we om 15.00 uur op de boot. Vergezeld door kokmeeuwen varen we richting Lauwersoog, waar we om 16.00 uur aan wal stappen. De auto's worden opgehaald, de bagage ingeladen en om 16.30 uur vertrekken we uit Lauwersoog richting Uden. We maken een korte benzine- en sanitairstop maar verder rechtstreeks naar Bella Italia in de Kerkstraat te Uden, waar om 20.00 uur iedereen binnen zit. Umberto, de eigenaar, loopt driftig op en neer om bestellingen op te nemen maar laat ons wel tot 21.30 uur wachten op ons eten. Maar dat smaakt dan ook wel voortreffelijk, al zijn de porties voor zo'n kleine Italianen wel wat erg groot. Omdat het vrij laat geworden is, vertrekken enkelen, waarbij ondergetekende, direkt na de maaltijd naar huis. Er valt thuis heel wat te vertellen over de belevenissen van de afgelopen vijf dagen die voor mij schitterend waren. De volgende excursiegangers kunnen vast rekenen en "genieten" van en met:

Jo Donkers.

17-10-1987 Heenreis Uden - Schiermonnikoog.

roek-merel-spreeuw-kokmeeuw-zilvermeeuw-roodborst-buizerd-houtduif-ekster-zwarte kraai-kievit-torenvalk-aalscholver-vink-turkse tortel-vlaamse gaai-kauw-grote bonte specht-fuut-blauwe reiger-meerkoet-knobbelzwaan-waterhoen-sperwer-huismus-wilde eend-wulp-tafeleend-watersnip-wilde zwaan-oeverloper-witte kwikstaart-grote mantelmeeuw-grauwe gans-rotgans-eidereend-graspieper-kleine mantelmeeuw-kneubergeend-zwarte stern-stormmeeuw-toppereend-scholekster-fazant.

17-10-1987 Schiermonnikoog

wulp-spreeuw-fazant-eidereend-grutto-kievit-vink-grote mantelmeeuw-kokmeeuw-goudplevier-rotgans-huismus-boerenzwaluw-kauw-keep-zilvermeeuw-koolmees-waterhoen-houtduif-merel-witte kwikstaart-turkse tortel-wilde eend-roodborst-kramsvogel-koperwiek-graspieper-watersnip-bergeend-tureluur-tapuit-scholekster-slobeend-rosse grutto-zilverplevier-bonte strandloper-steenloper-zwarte ruit-rietgors-winterkoning.

18-10-1987 Schiermonnikoog

winterkoning-roodborst-merel-zilvermeeuw-keep-houtduif-goudplevier-bergeend-rotgans-slobeend-krakeend-smient-wulp-bontbekplevier-zilverplevier-scholekster-kievit-graspieper-spreeuw-veldleeuw-erik-wintertaling-grote lijster-pijlstaart-dodaars-vink-witte kwikstaart-meerkoet-tafeleend-fazant-pimpelmees-kauw-watersnip-rietgors-kramsvogel-blauwe kiekendief-kneu-torenvalk-huiszwaluw-boerenzwaluw-koolmees-turkse tortel-aalscholver-gele kwikstaart-zwarte kraai-zwarte roodstaart-gierzwaluw-drieteenstrandloper-grote mantelmeeuw-zwarte zeeëend-buizerd-steenloper-slechtvalk-brandgans-sneeuw-gors-bonte strandloper-tureluur-rosse grutto-oeverpieper-sperwer-waterhoen-tapuit-grauwe gans.

19-10-1987 Schiermonnikoog

roodborst-winterkoning-spreeuw-merel-koolmees-huiszwaluw-vink-huismus-kramsvogel-grote lijster-koperwiek-keep-Jan van Gent-grote jager-roodkeelduiker-drieteenstrandloper-kokmeeuw-kievit-wulp-kauw-zwarte kraai-sperwer-fazant-buizerd-graspieper-zilvermeeuw-eidereend-rotgans-zwarte zeeëend-fuut-graspieper-rietgors-staartmees-pimpelmees-goudhaan-tjiftjaf-velduil-boerenzwaluw-bontbekplevier-torenvalk-bonte strandloper-beflijster-bergeend-roodborsttapuit-zanglijster-grauwe gans-blauwe kiekendief-witte kwikstaart-aalscholver-wintertaling-slobeend-smient-dodaars-tafeleend-meerkoet-krakeend-kuifeend-zwarte ruit-zilverplevier-grutto-strandleeuw-erik-brandgans-zwarte roodstaart.

20-10-1987 Schiermonnikoog

vink-keep-koperwiek-kramsvogel-spreeuw-roodborst-winterkoning-boerenzwaluw-kokmeeuw-zilvermeeuw-grote mantelmeeuw-graspieper-veldleeuw-erik-smient-wilde eend-bergeend-slobeend-rotgans-watersnip-wulp-huismus-fazant-merel-kievit-scholekster-tapuit-witte kwikstaart-waterhoen-zilverplevier-houtduif-meerkoet-bontbekplevier-blauwe reiger-eidereend-brandgans-smelleken-zwarte kraai-torenvalk-groenpootruit-blauwe kiekendief-pijlstaart-staartmees-witgatje-sperwer-zanglijster-gekraagde roodstaart-holenduif-ruigpootbuizerd-wilde zwaan-goudplevier-drieteenstrandloper-buizerd-roodborsttapuit-zwarte roodstaart-groenling-sijs-baardmannelje-strandleeuw-erik-grauwe vliegen-vanger.

21-10-1987 Schiermonnikoog

goudhaan-heggemus-merel-koperwiek-kokmeeuw-wulp-bergeend-slobeend-tureluur-zilvermeeuw-graspieper-kauw-vink-keep-scholekster-huismus-bonte strandloper-watersnip-wilde eend-waterhoen-veldeleeuw-rotgans-houtduif-zwarte roodstaart-koolmees-boerenzwaluw-spreeuw-strandleeuwerik-steenloper-rietgors-kuifeend-middelste zaagbek.

21-10-1987 Terugreis Schiermonnikoog - Uden

fuut- scholekster-kokmeeuw-zilvermeeuw-stormmeeuw-grutto-grote jager-aalscholver-eidereend-roodhalsfuut-spreeuw-houtduif-huismus-kievit-blauwe reiger-meerkoet-roek-grauwe gans-houtduif-kauw-zwarte kraai-ekster.

Vogelsoorten Schiermonnikoog 17-10-1987 tot en met 21-10-1987

1. wulp	32. scholekster	63. sneeuwgorst
2. spreeuw	33. slobeend	64. oeverpieper
3. fazant	34. rosse grutto	65. sperwer
4. eidereend	35. zilverplevier	66. Jan van Gent
5. grutto	36. bonte strandloper	67. grote jager
6. kievit	37. steenloper	68. roodkeelduiker
7. vink	38. zwarte ruiter	69. staartmees
8. grote mantelmeeuw	39. rietgors	70. goudhaantje
9. kokmeeuw	40. winterkoning	71. tjiftjaf
10. goudplevier	41. krakeend	72. velduil
11. rotgans	42. smient	73. beflijster
12. huismus	43. bontbekplevier	74. roodborsttapuit
13. boerenzwaluw	44. veldeleeuw-erik	75. zanglijster
14. kauw	45. wintertaling	76. kuifeend
15. zilvermeeuw	46. grote lijster	77. strandleeuw-erik
16. keep	47. pijlstaart	78. geelgors
17. koolmees	48. dodaars	79. sijs
18. waterhoen	49. tafeleend	80. smelleken
19. houtduif	50. pimpelmees	81. groenpootruiter
20. merel	51. blauwe kiekendief	82. ruigpootbuizerd
21. witte kwikstaart	52. huiszwaluw	83. gekr. roodstaart
22. turkse tortel	53. aalscholver	84. holenduif
23. wilde eend	54. gele kwikstaart	85. witgatje
24. roodborst	55. zwarte kraai	86. wilde zwaan
25. kramsvogel	56. zwarte roodstaart	87. groenling
26. koperwiek	57. gierzwaluw	88. baardmannetje
27. graspieper	58. drieteenstrandloper	89. grauwe vliegenv.
28. watersnip	59. zwarte zeeëend	90. heggemus
29. bergeend	60. buizerd	91. midd. zaagbek
30. tureluur	61. slechtvalk	
31. tapuit	62. brandgans	

Zo zijn ook de Bedafse Bergen ontstaan. Deze zandheuvelds zijn ideale biotopen voor marterachtigen zoals de das. Achter de heuvel bevindt zich de Udense heide waar we de boomleeuwerik en de boompieper in het voorjaar hun mooie baltsvluchten kunnen zien maken. Vooral op de boomleeuwerik moeten we zuinig zijn omdat dit een zeldzame broedvogel in Nederland is en een indicatiesoort voor de voor- of achteruitgang van het gebied is. Aan de rand van de heide bevinden zich 's winters in een bosje altijd een groep ransuilen die daar gemeenschappelijk roesten (rusten). 's Nachts gebruiken deze ransuilen de heide als hun voedselgebied.

Het tweede en zeker zo interessant gebied is de Brobbelbies met daaraan gekoppeld de 3 vennen. Met de Brobbelbies bedoelen we de weilanden grenzend aan de Brobbelbiesweg. De 3 vennen grenzen aan de Brobbelbies, maar zijn het gemakkelijkst te bereiken vanaf de Udense Dreef. Na het kruispunt Udense Dreef/Brobbelbiesweg is het \pm 200 meter linksaf de zandweg in en deze weg leidt automatisch naar de 3 vennen.

Van oorsprong is het een moerassig gebied wat in de naam Brobbelbies al naar voren komt. Deze naam is ontstaan doordat een voortvluchtige die achterna gezeten werd door veldwachters zich in het moeras onder water verstopte. Ademhalen deed hij door een bies wat brobbelde.

De veldwachters in die tijd bezeten door duivels en heksen zagen dit tot grote vrees en schrik en vanaf die tijd heette het gebied Brobbelbies. Jammer genoeg heeft ook hier de vooruitgang niet stilgestaan en een gedeelte is omgezet in weilanden en akkers. Het restant wat eens het totale gebied is geweest vind je nog bij de 3 vennen. Toch zijn deze weilanden door hun rust, ruimte en waterstand nog enigszins interessant. Zo is het ongeveer het enige gebied in de buurt waar 's winters regelmatig nog ganzen pleisteren. Dit zijn voornamelijk dan kolgans en rietgans. Ook de bonte kraai zie je er 's winters, zelfs een stuk of twintig bij elkaar. De buizerd, havik en de blauwe kiekendief (vnl. het vrouwtje) jagen er 's winters op de vele veldleeuwerikken, spreeuwen en houtduiven.

In het voor- en najaar zie je er veelvuldig de gele kwikstaart en de tapuit. Af en toe zie je er zelfs het smelleken en zoals ik een jaar geleden een twintigtal goudplevieren.

De "3 vennen" behoort tot de vochtige heide met zeldzame planten als de zonnedauw, de klokjesgentiaan en het boskartelblad. De vennen worden in voor- en najaar regelmatig bezocht door een aantal steltlopers zoals het witgatje en de bosruiter. In de dichte berkebomen rondom de vennen broeden de rietgors en de geelgors en als je geluk hebt zie je in het voorjaar een sprinkhaanrietzanger. In de winter wordt de heide bewoond door de klapekster, een klauwiersoort, die zijn voedsel (muizen, kleine vogels) op typische manier bewaart.

Hij/zij spiest de prooi aan een puntige doorn. Misschien heb ik bij het beschrijven van deze gebieden jullie "lekker" gemaakt om het eens te gaan bezoeken.

John Hermans.

Op stap,

De Maashorst

Bij deze wil ik het nu eens hebben over onze eigen Maashorst, omdat er veel nieuwe leden bij zijn die de mooiste gebieden binnen de Maashorst nog niet kennen.

De Maashorst is een 4000 ha groot gebied wat ligt in de gemeente Uden, Schayk, Nistelrode en Zeeland.

Het mooie aan het gebied is dat het nauwelijks met verharde wegen is versneden. Hierdoor krijg je een groot rustig gebied waar storingsgevoelige soorten als bijvoorbeeld havik en das zich thuisvoelen. Oorspronkelijk bestond het grootste gedeelte van de Maashorst uit heide met hier en daar kleinschalige akkerlandjes. Jammer genoeg is begin 1900 hier een einde aan gemaakt, deels door bebossing met vooral de grove den en deels door het ontginnen van de heide in grootschalige akkerlanden/weilanden. Toch zijn er nog een aantal interessante gebieden overgebleven. Als eerste noem ik dan het Beekdal met daaraan grenzend de Udense heide.

Het Beekdal vind je door vanaf het bezoekerscentrum de Karlingerweg te nemen en dan na ongeveer 1 km rechtsaf te slaan.

Het Beekdal is gevormd door het er zich midden doorheen slingerende beekje de kraaienloop. In vroeger tijden overstroomde in het voor- en najaar zo'n beek en zodoende kwam er dan voedselrijk slib op de omliggende landen. De boeren gebruikten deze landen als weilanden, maar ze lieten er het vee niet op grazen. Het gras werd gebruikt als voer voor de winter. Zo ontstonden de zogenaamde blauwgraslanden die zich kenmerken door het voorkomen van vele orchideeënsoorten.

Jammer genoeg zijn de weilanden in het Beekdal een aantal jaren bemest met kunstmest zodat we een aantal zeldzame planten kwijt zijn. Sinds een aantal jaren is het Beekdal in beheer bij Staatsbosbeheer en deze instantie probeert door middel van verschralen weer een aantal planten terug te krijgen.

De weilanden zijn allemaal kleinschalig van karakter en omzoomd met hakhoutwallen van voornamelijk elzen. Op deze elzen fourageert de sijs en deze soort is dan ook haast de gehele herfst en winter in het Beekdal aan te treffen. Nog een paar typische soorten die dan veelvuldig in het Beekdal voorkomen zijn de koperwiek en de kramsvogel.

Als broedvogel komen een aantal soorten voor in het Beekdal maar de meest specifieke zijn de grasmus en de geelgors. Ook de boomkruiper, die bij ons in de omgeving niet zoveel voorkomt, broedt hier.

Incidenteel zie je in het Beekdal wat zeldzamere soorten als de beflijster en het vuurgoudhaantje. Achter de vruchtbare beekdalgronden kreeg je de heide (de onvruchtbare gronden). Meestal kon je de heide vroeger dan nog onderverdelen in heide die bemest werd en heide die niet bemest werd. Bij ons in het Beekdal is die overgang niet te zien. De mest kwam uit de zogenaamde potstal en deze mest bestond uit heideplaggen die in de stal werd gekruid en waar het vee 's winters bovenop kwam te staan. Zo mengde de uitwerpselen van de dieren zich met de heideplaggen en dit mest werd in het voorjaar op de heide gebracht. Hier ontstonden dan akkers en weilanden waar het vee op graasde. (Dus nooit op de vruchtbare beekdalweilanden). Echter de heide werd wel eens te intensief afgeplagd en daardoor kreeg je zandverstuivingen. Aan de rand van het Beekdal waar zich een houtwal bevond kwam dit zand tot stilstand en zo ontstond de zandwal die we tegenkomen als we wandelen door het Beekdal en de heide.

Vogel onder de loep

het sijsje

Sijsjes zijn gezellige, in groepsverband levende vogels, die we vooral in de herfst en in de winter kunnen waarnemen. Te herkennen zijn sijsjes aan hun groengele kledij waarbij vooral de gele vleugelstrepen opvallen. Het mannetje is bovendien te herkennen aan de zwarte kruin en kin die in hartje winter grijs van kleur worden.

Het belangrijkste kenmerk is een groep vogels die luid kwetterend in een elzeboom de zaadjes uit elzeproppen halen. Dit gebeurt dikwijls op een acrobatische ondersteboven hangende manier.

Voortdurend hoor je dan telkens het kenmerkende sie-geluidje. In de vlucht kun je sijsjes herkennen door hun snelle golvende vlucht en ook weer het sie-geluidje. Vooral in het Beekdal in de Maashorst zie en hoor je ze regelmatig in de houtwallen met de vele elzebomen. Ook in Kooldert waar je dezelfde houtwallen met elzebomen hebt komen ze veelvuldig in groepen voor.

Jammer genoeg wordt de sijs in deze houtwallen nogal eens gevangen om als kooivogel te dienen. Zo zijn er in de afgelopen jaren regelmatig in de Maashorst en op Kooldert netten en lokvogels gevonden. Een andere vangmethode is het werken met lijmstokjes die in de elzen worden gehangen. Een sijsje vliegt hierop, blijft vastgelijmd zitten en is dan een gemakkelijke prooi voor de vogelvanger. Daarom, als jullie zoiets zien waarschuw dan de politie om deze kwalijke praktijken een halt toe te roepen. Sijsjes broeden in de Skandinavische en Oost-Europese landen en dan hoofdzakelijk in naaldbossen met sparren. Omdat het voor de meeste sparren meer dan 12 maanden duurt om reserves op te bouwen voor de vrucht- en zaadvorming komt het voor dat ze het ene jaar veel meer zaden dragen dan het andere jaar. Daarom komt het voor dat er aanzienlijke schommelingen in het aantal sijsjes zijn. Zo kan hun aantal in een jaar verviervoudigen. In een jaar dat de sparren helemaal geen of slechts weinig zaden voortbrengen hebben de sijsjes te weinig voedsel. Hun antwoord hierop is dat ze wegtrekken naar andere gebieden en bijvoorbeeld hier in Nederland terecht komen. Dit verschijnsel noemt men een invasie. Zo komen er in ons land nog meer invasiesoorten voor zoals de kruisbek, de notekraker en de pestvogel.

In deze invasiejaren komt de soort veel meer voor dan in andere jaren en de sijsjes zien we dan niet alleen op Kooldert en in het Beekdal, maar overal door de Maashorst heen.

Hopenlijk dat jullie nu iets meer weten over deze gezellige vogels en breng eens rond deze tijd een bezoek aan het Beekdal. Zelf zien leert toch beter dan vanuit ons blad.

John Hermans.

vogelen

Excursie naar IJmuiden-Flevoland of te wel Pierewaaien in de regen.

Toen ik 's morgens om kwart voor zeven naast mijn bed stond vroeg ik me af welke fatsoenlijke burger dat op zondagochtend nou deed. Maar goed..... Op naar de markt. In plaats van de gebruikelijke volksoploop bij het vertrek van een excursie, trof ik slechts de harde kern van de vereniging aan. De broertjes, Ivo, Willie (gipsvrij, met beschermkap op zijn kijker) en lange Jan (met pet). In ons diep geloof in het goede van de mens wachtten we nog een kwartiertje,.....tevergeefs. De rit naar IJmuiden ging gesmeerd. We zagen nog maar amper water of Hawk-eye Ivo had al wat gezien. Wij er ook op af. De eerste waarneming was meteen een leuke. Een zeekoet vrijwel op onze lip en wat verder (na enige discussie en geblader in de Peterson) een alk. Voor we de pier opgingen werden nog een bonte kraai op het strand waargenomen en verderop in de baai een roodhalsfuut. Op de pier zelf was het druk met steenloperjes, ook was het grappig om te zien hoe een paar parse strandlopers zich als ware acrobaten aan de glooiing vast plakten en er klaarblijkelijk alikruikjes of andere schaaldiertjes wegpikten. Opvallend was het aantal figuren diep in de oliekleding weggedoken die met enorme hengels een pot koffie en..... de draagbare radio de bekende blik op oneindig bezigden. Toen ons sappig Brabants dialect werd waargenomen werden we al snel als Belgen bestempeld. Weten die arme Randstadters veel.....Voor hen houdt onder Rotterdam de wereld op. Overigens in die "wereld" zou ik niet willen leven.....ondanks de tips en aanwijzingen van mijn ervaren collega's kon ik af en toe niet het oog afhouden van een walgelijk vergezicht, rechts van mij tientallen schoorstenen en koeltorens, braakte het hoogovenscomplex een kolkende massa smerigheid de lucht in,tot in de wolken toe, lekker als een warm dekentje over de Randstad. Toen we op het verste punt waren en (heel boeiend!) een juveniel en volwassen dwergmeeuw hadden waargenomen, stapelde boven zee zich een grauw wolkendek op dat ook nog eens onheilspellend snel op ons af koerste, Pelleboer, het KNMI en alles wat maar een beetje meteorologisch klinkt verwensende, strompelde ik met mijn gipsen poot samen met de maten door de regen. Omdat we toch voor Belgen waren uitgescholden namen we op het einde van de pier nog een frietje met.... We zaten amper in de auto naar Flevoland of er brak een tweede enorme bui los. Buiten Amsterdam echter was het droog en zaten we al snel op de dijk naar Lelystad. Werkelijk duizenden tafeleenden, kuifeenden, krakeenden, futen en af en toe een bilduikertje bevolkten de IJsselmeerzijde van de dijk. Op de Knardijk zagen we veel grauwe ganzen en buizerds alsmede een vrouwtje kiekendief. Toen het licht begon te schemeren besloten de broertjes en schrijver dezes naar België, sorry Uden terug te gaan. Ivo, Jan en Willie wilden nog een visarend gaan zien die rond vier uur audiëntie op de Knardijk bleek te houden (ze hebben overigens niets meer gezien.....) Nog niet eerder vermelde waarnemingen waren: slobbeend, grote zeeëend, zwarte zeeëend, middelste zaagbek, bergeend, krakeend. Verder de oeverpieper, drieteenstrandloper, aalscholver en het meer bekende werk dat we ook in Brabant mogen aanschouwen al hoewel het aantal torenvalkjes enorm was. Ondanks het al te vochtige pierewaaien een boeidende vogeldag. De wegblijvers hadden ongelijk.

Joep Esser.